

Uitbreiding Bakkerij Holland te Vriezeveen

Natuurtoets

projectnr. 06981-246789
revisie 00
21 augustus 2013

auteur(s)

Jetze A. Kamerling

Opdrachtgever

Bakkerij Holland
De Watergang 27
7671 SV Vriezenveen

datum vrijgave

21 augustus 2013

beschrijving revisie 00

concept

goedkeuring

ing. H.J.
Riphagen

vrijgave

ing. R.H.J.P.
Eikhout

Fotografie:

Jetze Kamerling

Datum van uitgave:

21 augustus 2013

Contactadres:

Tolhuisweg 57
8443 DV Heerenveen
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Copyright © 2013

Ingenieursbureau Oranjewoud

Niets uit deze uitgave mag worden veelelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

blz.

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel	3
1.3	Leeswijzer	4
2	Huidige situatie en historie.....	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Historie Bakkerij Holland	5
3	Wettelijk kader natuurbescherming	6
3.1	Algemeen.....	6
3.2	Flora- en faunawet.....	6
3.3	Ecologische hoofdstructuur.....	6
4	Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen	7
4.1	Gebiedsbeschrijving	7
4.2	Projectvoornemen	7
5	Methodiek	9
5.1	Algemeen.....	9
5.2	Bureauonderzoek.....	9
5.3	Terreinbezoek	10
5.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	10
6	Resultaten	11
6.1	Beschermde soorten	11
6.1.1	Bureauonderzoek.....	11
6.1.2	Terreinbezoek	12
6.2	Beschermde gebieden.....	12
7	Toetsing natuurwetgeving.....	13
7.1	Effectbepaling gebiedsbescherming.....	13
7.2	Effecten beschermde soorten	13
8	Conclusies en aanbevelingen	15
8.1	Conclusies soortenbescherming Flora- en faunawet	15
8.1.1	Tabel 2 en 3-soorten	15
8.1.2	Zorgplicht.....	15
8.2	Conclusies gebiedenbescherming.....	15
8.3	Tot slot.....	15
9	Bronnen.....	16
	Bijlage 1: Wettelijk kader	1

Natuurtoets
Uitbreiding Bakkerij Holland te Vriezeveen

Projectnr. 06981-246789
21 augustus 2013 , revisie 00

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bakkerij Holland is een volledig geautomatiseerde bakkerij met vestigingen in Vriezenveen (sinds 1937) en Roosendaal (sinds 1999). Hoofdzakelijk bestaan de activiteiten uit het bakken van brood, kleinbrood, bake-off en vruchtenbrood voor het supermarktkanaal en voor de eigen bakkerswinkels in de provincie Overijssel. Het bedrijf is in de loop der jaren flink gegroeid. Voor de locatie Vriezenveen heeft het bedrijf een oprichtingsvergunning Wet milieubeheer. Om te blijven voldoen aan de toenemende vraag van productie en de continuïteit van het bedrijf te waarborgen wil bakkerij Holland een naast gelegen stuk grond kopen en daar een nieuwe uitbreiding van de inrichting te realiseren.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. In afbeelding 1.1 is de globale ligging van de plangebieden weergegeven.

Afbeelding 1-1: Begrenzing van de plangebied (rood omlijnd) Bron: Google maps.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. In het volgend hoofdstuk wordt de huidige situatie beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk drie algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet. In hoofdstuk vier wordt de toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur. In hoofdstuk vijf wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk zes staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zeven worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk acht. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevinden zich bijlagen, die algemene informatie verschaffen met betrekking tot de Flora- en faunawet.

2 Huidige situatie en historie

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie van (de omgeving van) het terrein.

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt ten zuiden van het oorspronkelijke bebouwingslint van Vriezenveen en is een logisch gevolg van de ontwikkelingen die zich hier in de loop der tijd hebben voorgedaan. Het wordt aan de westkant begrensd door de Almeloseweg. Ter hoogte van het plangebied is aan de westzijde een duidelijk herkenbaar dorpslint ontstaan. De oostzijde telt slechts enkele woningen. De oostzijde van het plangebied wordt begrensd door de N36. Met het oog op de toekomstige voortzetting van het bedrijventerrein aan de overkant van de rijksweg, loopt de N36 in feite door het ontwikkelingsgebied heen. In het zuiden wordt het gebied begrensd door de afrit van de N36 en de Oosterweilandweg. Het bedrijventerrein grenst hier aan het open landschap.

2.2 Historie Bakkerij Holland

Het Vriezenveense bedrijf Bakkerij Holland is sinds 1937 actief. In dat jaar startte Hendrikus Holland samen met zijn vrouw een kleine ambachtelijke bakkerij. In die tijd was hij één van de vele bakkers die het dorp kende. Getypeerd door de traditionele bakfiets en een winkeltje aan de dorpsstraat, zoals ook veel andere bakkers dat hadden, was het begin van Bakkerij Holland een feit. Al snel kwam de ondernemersgeest van Hendrikus boven en zag hij in dat als hij zou willen overleven tussen die andere bakkers, hij zich zou moeten onderscheiden. Zo kwam hij op het idee om lijnmatig te gaan bakken, wat voor die tijd echt een revolutie was.

In het jaar 1968 kwam de huidige eigenaar Leo Holland bij zijn vader in de onderneming werken. Al snel werd hij geïnspireerd door de vooruitstrevende visie van vader Hendrikus. Daarop besloten Hendrikus Holland en zoon Leo samen verder te werken aan de al ingezette weg. Ze zochten meer verkoopkanalen. Simpelweg omdat de productiecapaciteit van het bedrijf door de jaren heen inmiddels flink was toegenomen.

De zoektocht naar méér klanten leverde al snel succes op. Verschillende supermarkten zagen in dat concurreren niet alleen op kwaliteit gericht is, maar ook op prijs. Daarvoor moest men echter wel een geschikte bakker zien te vinden. In Bakkerij Holland vond men die en snel nam het aantal klanten toe. Na het overlijden van Hendrikus Holland stonden Leo Holland en zijn vrouw er alleen voor. Ze zetten de weg die door Leo's vader was ingeslagen door en hielden deze strategie vol tot op de dag van vandaag. In 1998 kwam zoon Herry Holland met zijn vrouw bij zijn vader in het bedrijf werken.

Nieuwe productielocaties

Bakkerij Holland groeide flink en steeds meer bedrijven in de detailhandel klopten aan bij vader en zoon Holland. De productie werd nogmaals flink opgeschroefd, waardoor Bakkerij Holland in 1999 uit zijn jasje groeide. Er moest een productielocatie bijkomen. Die locatie werd al snel gevonden, in Roosendaal. Nog datzelfde jaar werd deze tweede bakkerij geopend, waardoor Bakkerij Holland over twee volledig geautomatiseerde bakkerijen beschikt die garant staan voor een hoge kwaliteit brood met een relatief lage prijs. In 2010 is er een nieuwe productielocatie aan De Watergang 27 te Vriezenveen geopend voor het produceren van bake-off producten en specialiteiten.

3 Wettelijk kader natuurbescherming

3.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS)). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS op de bescherming van gebieden.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar Bijlage 1.

3.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar Bijlage 1.

3.3 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur wordt verwezen naar Bijlage 1.

4 Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt op het bedrijventerrein van Vriezeveen. Het gebied waar toekomstige ontwikkelingen van Bakkerij Holland voorzien zijn, bestaat uit een verruigd grasveld met enkele begroeide hopen grond. Onderstaande foto's geven hiervan een impressie.

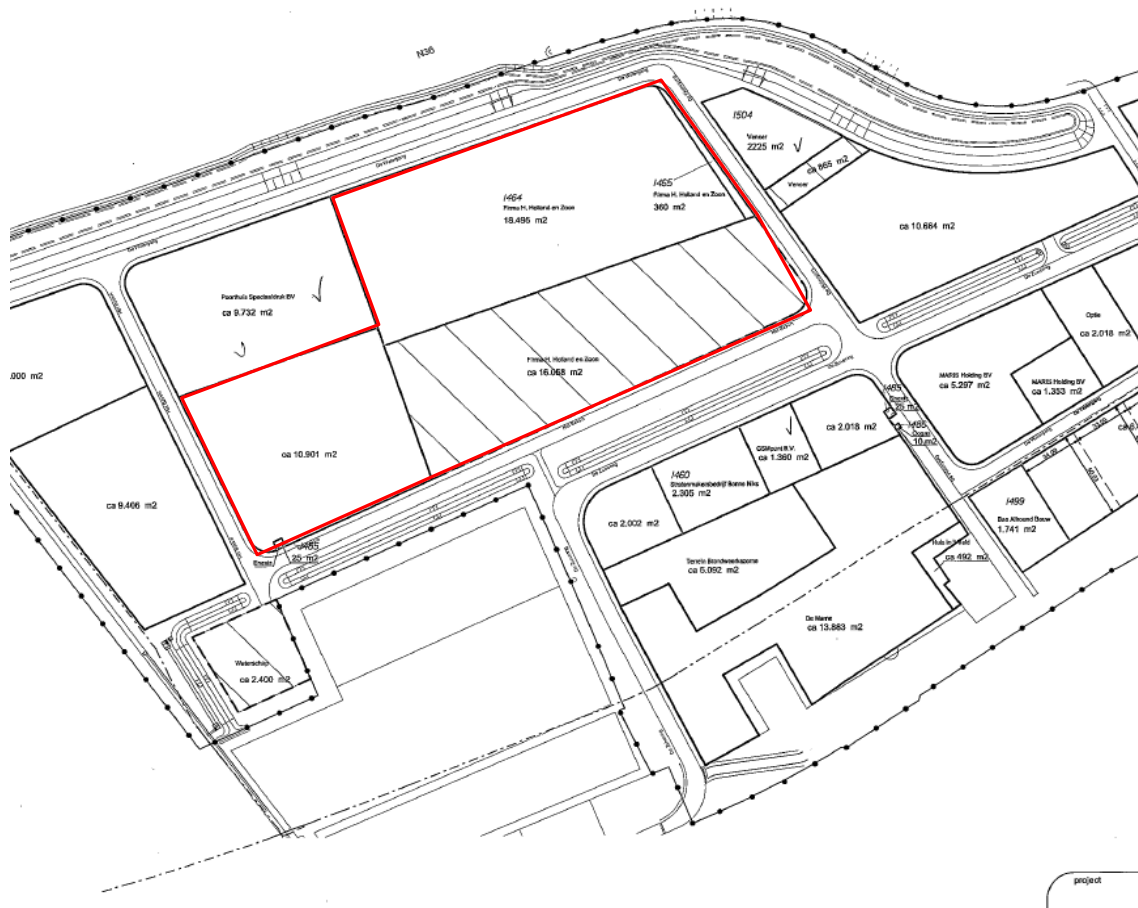
Afbeelding 4-1. Impressie van het plangebied; verruigde grasvelden en begroeide grondhopen.

4.2 Projectvoornemen

In de nieuwe situatie wil het bedrijf graag uitbreiden. In figuur 2.1 is met rood de volledige uitbreiding weergegeven. Het zwart gearceerde is het huidige bedrijf.

De huidige inrichting inclusief de uitbreiding bestaat uit twee productiehallen, die in vier delen met afmetingen van circa 30 x 120 x 12 meter, circa 30 x 140 x 12 meter, circa 30 x 150 x 12 meter en circa 30 x 160 x 12 meter gescheiden is. In beide bedrijfshallen bevinden zich onder andere vier expeditieruimten, een ovenruimte, productieruimten voor kleinbrood, grootbrood en bake-off, grondstoffenopslag en een technische dienst. Ten oosten van het bedrijfsgebouw is het kantoorgebouw gesitueerd. Aan de zuidzijde van het bedrijfsgebouw bevindt zich een overdekt laad- en losgedeelte (laadkuil expeditiehallen 1 t/m 4).

Het vierkant van 10.901 m² linksonder, wordt in ieder geval toegevoegd aan de locatie van bakkerij Holland. In de toekomst komt hier een gebouw danwel parkeerplaats gerealiseerd. Er wordt echter voor het gehele rood omlijnde gebied een bestemmingsplanwijziging aangevraagd. Om ook in de toekomst nog de mogelijkheid te hebben om uit te kunnen breiden wordt de maximale kaveloppervlakte op 45.000 m² gesteld. Uitgangspunt is dat het bouwpercentage 70% wordt en de hoogte 20 meter.

Afbeelding 2.1: Begrenzing van de plangebied (rood omlijnd) voor bestemmingsplanwijziging

5 Methodiek

5.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

5.2 Bureauonderzoek

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de streng beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet. Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.waarneming.nl;
- www.telmee.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EL&I. Hiernaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website van de provincie Overijssel (interactieve kaart EHS), om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS).

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

5.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 19 augustus 2013 is een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

5.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

6 Resultaten

6.1 Beschermde soorten

6.1.1 *Bureauonderzoek*

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl en waarneming.nl blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4).

Op de site telmee.nl (2007-2012) worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaarrond beschermde nesten):

Vogels

Categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd): mogelijk steenuil.

Zoogdieren

Zwaarder beschermd: gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis

Reptielen/amfibieën

Zwaarder beschermd: geen

Vlinders

Zwaarder beschermd: geen

Libellen

Zwaarder beschermd: geen

Vissen

Zwaarder beschermd: kleine modderkruiper en biermpje

Flora

Zwaarder beschermd: geen

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

6.1.2 Terreinbezoek

Op 19 augustus is een eenmalig terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Oranjewoud. Het was bewolkt, regenachtig weer, met een temperatuur van 20 graden Celsius. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied.

In het plangebied is vooral sprake van verruigde grasvegetatie. De aanwezige vegetatie is botanisch weinig interessant. Beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aantreffen.

In het plangebied komt geen opgaande beplantingen voor. Gebouwen bieden in potentie een geschikt leef- en broedgebied voor o.a. vogels en zoogdieren (waaronder vleermuizen). De uitbreiding van de bakkerij gaat echter niet ten koste van gebouwen.

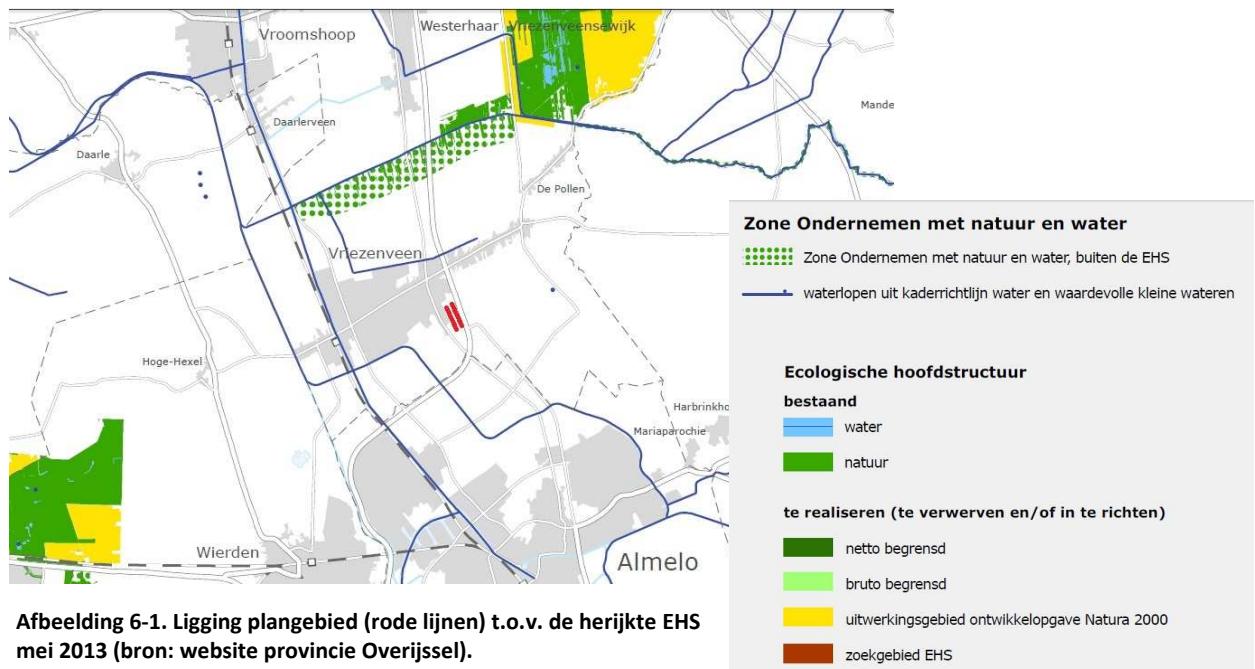
Tijdens het terreinbezoek zijn (in het hele plangebied) geen nesten van soorten aangetroffen die een vermelding kennen op de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten" (zoals de in de bureaustudie verwachte steenuil).

Er komen geen sloten (meer) voor in het plangebied, waardoor vissen en watervogels niet gevonden zijn.

6.2 Beschermde gebieden

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Het dichtst bijzijnde EHS gebied ligt meer dan vier kilometer van het plangebied verwijderd.

7 Toetsing natuurwetgeving

7.1 Effectbepaling gebiedsbescherming

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake. De ontwikkeling heeft geen effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS in de nabijheid van het project. Vanuit dit oogpunt zijn er voor de beoogde ontwikkeling in relatie tot de EHS geen belemmeringen.

7.2 Effecten beschermde soorten

In de nabijheid van het plangebied komen alleen Tabel 2- en Tabel 3-soorten Flora- en faunawet voor uit de soortengroep broedvogels en zoogdieren. Hiervoor wordt beoordeeld welk effect het aanleggen van de leiding heeft.

Flora

De aanwezige Flora bestaat uit algemene soorten en ruigtekruiden. Op basis van de bureaustudie, het terreinbezoek, het gebruik van de terreinen is het voorkomen van zwaarder beschermde plantensoorten op het werkterrein uit te sluiten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn alleen sporen van algemeen beschermde soorten waargenomen, Algemeen beschermde zoogdieren (tabel 1-soorten) zoals konijn, mol, bunzing of vos zullen tijdens de werkzaamheden het plangebied kunnen mijden. In de omgeving is voldoende geschikt leef- en rustgebied aanwezig voor deze algemene soorten.

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. De relevante soorten zijn gebonden aan bomen, beplanting en gebouwen. In het plangebied wordt geen bebouwing gesloopt, tevens worden geen bomen gerooid met daarin gaten, kieren en/of holen die geschikt zijn voor vleermuizen. Effecten op vleermuizen zijn daarom uitgesloten.

De gunstige staat van instandhouding van de aanwezige zoogdiersoorten komt niet in gevaar als gevolg van de ruimtelijke inrichting.

Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli). Op deze wijze is verstoring van broedende vogels uit te sluiten en zijn er voor de beoogde werkzaamheden geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde. Als toch tijdens het broedseizoen gewerkt wordt, geldt een aangepaste werkwijze, zoals omschreven in de paragraaf 'zorgplicht'.

Tijdens het terreinbezoek zijn (in het hele plangebied) geen nesten van soorten aangetroffen die een vermelding kennen op de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten" (categorie 1 t/m 4).

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarrond bescherming rechtvaardigen.

De gunstige staat van instandhouding van de aanwezige vogelsoorten komt niet in gevaar als gevolg van de ruimtelijke inrichting.

Amfibieën

Gezien de biotopen in het plangebied en de resultaten van de bureaustudie wordt het voorkomen van zwaarder beschermde soorten in het plangebied uitgesloten. De graafwerkzaamheden kunnen een tijdelijk versturende effect hebben op algemeen beschermde soorten zoals de gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker. Deze soorten vallen allemaal onder het beschermingsregime van tabel 1 van de Flora- en faunawet en zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht indien negatieve effecten optreden.

De gunstige staat van instandhouding van de amfibieën wordt niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden.

Reptielen

Er komen geen reptielen voor op het plangebied, effecten zijn derhalve uitgesloten.

Vissen

Er vinden geen werkzaamheden plaats in watergangen, derhalve zijn negatieve effecten op (beschermde) vissen uit te sluiten.

Vlinders

Er zijn geen beschermde vlindersoorten aanwezig in het plangebied. Het plangebied bestaande uit verruigd grasland zonder bijzondere habitats of waardplanten, het is geen geschikt habitat voor beschermde vlindersoorten. Effecten op beschermde soorten zijn dan ook uitgesloten.

Libellen en overige soortgroepen

Er zijn geen beschermde libelsoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor beschermde libellensoorten. Beschermde soorten zijn veelal gebonden aan bijzondere habitats en wateren in natuurterreinen (duinen, hoogvenen), deze zijn niet op het plangebied aanwezig. Effecten op beschermde soorten zijn dan ook uitgesloten.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies soortenbescherming Flora- en faunawet

8.1.1 *Tabel 2 en 3-soorten*

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets dat in het plangebied geen beschermde Tabel 2- en 3-soorten in het kader van de flora- en faunawet aanwezig zijn die door de voorgenomen ontwikkeling negatief beïnvloed worden.

8.1.2 *Zorgplicht*

Voor de voorgenomen werkzaamheden, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli) van vogels. In deze periode kunnen broedvogels aanwezig zijn die op de bodem broeden tussen de grasvegetatie.

Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Op deze manier zijn er geen belemmeringen vanuit de Flora- en Faunawet aan de orde. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken, dient kort voordat de werkzaamheden plaats vinden, het plangebied gecheckt te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat er sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving, worden door de ecooloog aanwijzingen gegeven, zodat verstoring van het broedgeval voorkomen wordt. Het risico is aanwezig dat de realisatie dan gefaseerd moet plaats vinden.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen te worden:

- 1) De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel).
- 2) Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecooloog gecontroleerd op actuele broedgevallen. Indien broedgevallen aanwezig zal de ecooloog passende maatregelen voorstellen om verstoring van de broedende vogels uit te sluiten.

8.2 Conclusies gebiedenbescherming

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Binnen het plangebied is geen EHS-gebied aanwezig. Derhalve heeft de ruimtelijke ontwikkeling hier geen negatief effect op. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan (EHS).

8.3 Tot slot

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en verkennend terreinbezoek.

Een dergelijk onderzoek kan niet geheel uitsluiten, dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, (zwaarder) beschermde soorten worden aangetroffen. Gezien het gebruik en de kennis van aanwezige natuurwaarden in het plangebied, worden de risico's op verstoring van beschermde soorten als minimaal ingeschat. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.

9 Bronnen

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3e herziene druk.

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.

Internet:

www.zoogdieratlas.nl
www.ravon.nl
www.waarneming.nl
www.telmee.nl
www.zoogdiervereniging.nl
[www.naturalis](http://www.naturalis.nl)

Bijlage 1: Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EL&I (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EL&I door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EL&I geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EL&I geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.